

Primære afhjælpende foranstaltninger

Formålet med de primære afhjælpende foranstaltninger er at genoprette de skadede naturressourcer og deres udnyttelsesmuligheder, det vil sige at føre dem tilbage til eller mod deres hidtidige tilstand. Mulige foranstaltninger, der kan føre naturressourcerne tilbage til eller mod deres hidtidige tilstand skal altid overvejes. Det kan være foranstaltninger, der muliggør en naturlig genopretning af ressourcen og foranstaltninger, der forcerer en sådan genopretning.

Primære foranstaltninger kan således omfatte, at en forurening eller en anden skadelig påvirkning, f.eks. en opdæmning af vand, fjernes, sådan at en skadet ressource kan retablere sin økologiske balance igen. Disse foranstaltninger kan også omfatte, at der genplanter træer eller udsættes ny fiskeyngel for at fremskynde reetablering af et skovområde eller den økologiske balance i en sø. Primære foranstaltninger foretages således på den skadede lokalitet eller i direkte tilknytning til den skadede lokalitet.

Hidtidig tilstand

Hidtidig tilstand er i miljøansvarsdirektivet defineret som »den tilstand, naturressourcerne og disses udnyttelsesmuligheder ville have befundet sig i på det tidspunkt, hvor skaden indtræffer, hvis miljøskaden ikke var indtruffet. Den hidtidige tilstand bedømmes på grundlag af de bedste foreliggende oplysninger.« Ved den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivet er det lagt til grund, at hidtidig tilstand er den tilstand, som naturressourcen havde, umiddelbart før skaden indtraf. Det indebærer, at der ved fastlæggelse af den hidtidige tilstand som mål for de afhjælpende foranstaltninger skal tages udgangspunkt i den bedst mulige beskrivelse af den faktiske tilstand, men at der ikke samtidig forudsættes en analyse af naturressourcens sandsynlige udvikling i positiv eller negativ retning. Dette betyder, at der i dansk ret fastholdes en såkaldt »statisk tolkning« af begrebet »hidtidig tilstand«, modsat en »dynamisk fortolkning«, hvor begrebet ikke alene omfatter naturressourcens faktiske tilstand, men også ressourcens udviklingspotentiale, og hvor der skal tages højde for dette udviklingspotentiale i forbindelse med fastsættelse af de afhjælpende foranstaltninger.

De basisanalyser, der skal ligge til grund for vand- og Natura 2000 planlægningen efter miljømålsloven vil i vidt omfang indeholde de data, der skal anvendes til at fastlægge ressourcens hidtidige tilstand og dermed målet for de afhjælpende foranstaltninger. Det bemærkes, at særligt for så vidt angår vand eksisterer der allerede i dag et omfattende datamateriale fra de

tidligere amters overvågning af natur og vand, herunder som led i det nationale overvågningsprogram NOVANA og i forbindelse med den gebyrfinansierede kortlægning af grundvandsressourcen efter miljømålsloven (tidligere efter vandforsyningsloven).

Supplerende foranstaltninger

Supplerende foranstaltninger skal alene fastsættes, hvor de primære foranstaltninger ikke medfører, at de skadede naturressourcer genoprettes til hidtidig tilstand. De supplerende foranstaltninger fastsættes for at kompensere for, at der ikke sker en fuld genopretning af de skadede ressourcer. Disse foranstaltninger skal altså resultere i, at samfundet har en tilsvarende mængde og kvalitet af naturressourcer, som før miljøskaden indtraf, selv om det ikke kunne lade sig gøre at genoprette den konkrete skadede naturressource.

Disse supplerende foranstaltninger skal bestå i etablering eller forbedring af andre, sammenlignelige naturressourcer.

De supplerende foranstaltninger kan foretages på den skadede lokalitet, alternativt på en anden geografisk lokalitet, jf. lovforslagets bilag 2, afsnit 1.3.1, der omhandler de kriterier, som skal inddrages i valget af foranstaltninger, herunder den geografiske tilknytning.

Kompenserende foranstaltninger

De kompenserende foranstaltninger skal fastsættes for at kompensere samfundet for, at det i perioden fra, at en miljøskade er indtrådt, til de skadede naturressourcer er genoprettet, har måttet undvære de skadede naturressourcer og deres udnyttelsesmuligheder.

Også de kompenserende foranstaltninger skal bestå i etablering eller forbedring af andre, sammenlignelige naturressourcer. Det er udtrykkeligt angivet i miljøansvarsdirektivet, at disse foranstaltninger ikke kan bestå i en økonomisk kompensation til borgerne for dette midletidige savn eller tab af ressourcer.

Supplerende foranstaltninger skal alene fastsættes, hvor de primære foranstaltninger ikke medfører fuld genopretning. For så vidt angår de kompenserende foranstaltninger vil udgangspunktet være, at der samtidig med, at der skal fastsættes primære og eventuelt supplerende foranstaltninger, også skal fastsættes kompenserende foranstaltninger.

De kompenserende foranstaltninger kan foretages på den skadede lokalitet, alternativt på en anden geografisk lokalitet, jf. lovforslagets bilag 2, afsnit 1.3.1, der omhandler de kriterier, som skal inddrages i valget af foranstaltninger, herunder den geografiske tilknytning.